

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 mai 2017

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Liliana Pasat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui:

Basistaia Valentina Serghei, născută la
xxxx, originară și domiciliată în mun. xxxx,
str. xxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.10.2016 - 14.11.2016;

Instanța de apel: 08.12.2016 - 18.01.2016;

Instanța de recurs: 28.03.2017- 02.05.2017;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 14 noiembrie 2016, Basistaia Valentina a fost absolvită de răspundere penală pe art. 311 alin. (1), art. 312 alin. (1) Cod penal și aplicată în privința ultimei măsură de constrângere cu caracter medical cu internarea în IMSP Spitalul de Psihiatrie mun. Bălți, cu regim obișnuit de observație.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Basistaia Valentina având statut de parte vătămată, în cadrul urmăririi penale a prezentat denunț fals și anume că i-au fost sustrași în mod deschis de Olaru Marian suma de 1200 lei, dar în realitate la 06.07.2016, în jurul orei 15.00, în vederea stingerii unui angajament și anume restituirea datoriei avute de către nepotul ei cu prenumele Gheorghe, față de Olaru Marian, în preajma blocului locativ nr.9A, de pe str. Tiraspol, mun. Bălți, în lipsa cărorva acțiuni de constrângere din partea lui Olaru Marian, către Basistaia Valentina prin intermediul lui Lobov Alexandru i-au fost

transmiși lui Olaru Marian, bani în sumă de 1200 lei.

Tot ea, având statut de parte vătămată în cadrul urmăririi penale a prezentat declarații mincinoase și anume că i-au fost sustrași în mod deschis de Olaru Marian suma de 1200 lei, pe când la 06.07.2016 în jurul orei 15.00, în vederea stingerii unui angajament și anume restituirea datoriei avute de către nepotul ei cu prenumele Gheorghe, față de Olaru Marian, în preajma blocului locativ nr.9A de pe str. Tiraspol, mun. Bălți, în lipsa cărorva acțiuni de constrângere din partea lui Olaru Marian, către Basistaia Valentina prin intermediul lui Lobov Alexandru i-au fost transmiși lui Olaru Marian, bani în sumă de 1200 lei.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către avocatul Iana Lichii în numele inculpatei, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie absolvită de răspundere penală fără ai fi aplicată măsura de constrângere cu caracter medical.

În motivarea apelului a invocat că, la stabilirea pedepsei nu s-a luat în considerație prevederile art. (1), art. (2) alin. 1) și 2) din Legea nr. 210 din 29 iulie 2016, conform căreia procesul penal încetează la faza urmăririi penale sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 7 ani; inculpata anterior nu a fost atrasă la răspundere penală, la moment are 72 de ani și are la întreținere un copil minor, fiind tutorele copilului, iar circumstanțe agravante nu s-au constatat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017 a fost admis apelul, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă, prin care procesul penal de învinuire a Valentinei Basistaia, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 311 alin. (1), 312 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. (2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4.1. Instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a calificat acțiunile inculpatei, însă sentința necesită a fi casată cu emiterea unei noi hotărâri prin care procesul penal de învinuire a Valentinei Basistaia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 311 alin.(1); 312 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în temeiul art. (2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Conform art.16 alin. (2) Cod penal, infracțiunile săvârșite de inculpată sunt calificate drept infracțiuni ușoare, pentru care legea prevede o pedeapsă maximă de până la 2 ani închisoare, iar din materialele cauzei penale se stabilește, că inculpata nu este anterior judecată și față de acesta nu a fost aplicată anterior legea amnistiei.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a menționat, că inculpata întrunește condițiile privind aplicarea legii cu privire la amnistie și în privința acesteia cauza penală necesită a fi încetată.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În susținerea recursului a indicat că, instanța de apel ilegal a aplicat actul amnistiei în privința inculpatei, deoarece conform art. 107 alin. (2) Cod penal, amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărârii atacate și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.*

Colegiul lărgit examinează recursul ordinar declarat de procuror prin prisma prevederilor art. 424 Cod de procedură penală, luând în considerație motivele invocate în argumentarea acestuia în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel la judecarea cauzei a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția.*

Verificând legalitatea deciziei recurate în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs reține ca fiind neîntemeiată soluția instanței de apel, afectată de eroarea de drept invocată de procuror în recursul declarat, deoarece, potrivit raportului de expertiză medico-legală psihiatrică nr. 585 a-2015 din 15.12.2015 de expertiză psihiatrico-legală de ambulatoriu în privința Valentinei Basistaia s-a stabilit: demență senilă, sindrom halucinator-paranoid și s-a recomandat aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical cu regim obișnuit de observație, iar fapta încriminată inculpatei a fost săvârșită în anul 2016, adică după stabilirea diagnosticului.

Conform art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate sau că această persoană, după ce a săvârșit infracțiunea, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică, care o face să nu-și dea seama de acțiunile sale sau să nu le poată dirija, instanța de judecată adoptă, conform art.23 din Codul penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, indicând care anume din ele trebuie aplicată, sau o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazurile când, prin caracterul faptei săvârșite și

starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat. În astfel de cazuri, instanța anunță despre bolnav organele de ocrotire a sănătății.

În conformitate cu art. 23 alin. (1) Cod penal, nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.

Astfel, Colegiul menționează că, sentința instanței de fond este una legală, la adoptarea căreia s-a ținut cont de normele stipulate, iar apelul declarat de avocat a fost greșit admis de către instanța de apel, care incorect a ajuns la concluzia de a aplica în privința Valentinei Basistaia prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal.

Or, potrivit art. 107 alin. (2) Cod penal, amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate, iar prevederile art. 98 alin. (2) lit. a) același cod, expres stipulează că, măsurile de siguranță sunt măsurile de constrângere cu caracter medical.

Prin urmare, instanța de recurs ajunge la concluzia că, la adoptarea deciziei instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția, omițând normele de procedură penală menționate mai sus.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (2), (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Liliana Pasat, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui Basistaia Valentina, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătorei Bălți din 14 noiembrie 2016, prin care Basistaia Valentina, învinuită în baza art. 311 alin.(1), art. 312 alin.(1) Cod penal, a fost absolvită de răspundere penală, fiind aplicată față de aceasta măsura de constrângere

cu caracter medical cu internarea ei în IMSP Spitalul de Psihiatrie mun.Bălți, cu regim obișnuit de observație.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 30 mai 2017.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun